

2. lpp. **Septembrī uz salidojumu aicina Kubalu skola.**

3. lpp. **Bibliotekāri svin svētkus Siguldā.**

4. lpp. **Dainas un Ulda Freibergu izdegotās Eiropiādes.**

5. lpp. **Mazirbe Laimoņa Zembaha atmiņu pierakstos.**

6. lpp. **Minhauzens Dundagā.**

Redaktora vārdi

Drosme būt patiesiem

Reizēm mums nez kāpēc *pielīp* kāda melodija. Mani Lībiešu svētkos īpaši uzrunāja un vēl aizvien vaļā nelaiž Valta Ernštreita dzejas rindas par Melnsilu: «Vislabāk te ir tad, kad ceļi ir vaļā un jūras ūdens ir silts, / tad tik skaisti var sēdēt un domāt, / cik brīnišķīgs ir šis krasts, *kui imli um se rānda!* / Tikai ziemā, kad visi ir projām, / kad trako vētra un līst lietus, / tad krasts ir patiesss».

Skaista dzejas noskaņas glezna, vai ne? Tā man liek domāt, kāpēc krasts tieši ziemā ir patiesss. Vai vasarā tas izliekas, un kāpēc tā? Man nav atbildes un tas paliek kā noslēpums. Taču rosina rakt dziļāk un uzdot jautājumus par sevi un citiem. Kad patiesi esam mēs? Kur patiesums robežojas ar vientiesību un muļķību? Visbūtiskāk tomēr ir noskaidrot, cik patiesi esam pret sevi. Jo, tikai esot patiesiem pret sevi, varam tādi būt arī pret citiem. Dzīvot melos vai patiesībā — tā jau ir mūsu izvēle. Lai mums drosme būt patiesiem!

Diāna Siliņa

Līvu krasta ciemu godināšana Līvōd rānda kilād ovtimi

3. VIII ar moto «Cik brīnišķīgs ir šis krasts!» uz Mazirbi aicināja Lībiešu svētki.

Kā norādīja Līvu savienības vadītāja Ieva Ernštreite, svētki norit šīs biedrības deviņdesmit gadu jubilejas zīmē. Tāpēc visi ar interesi varēja aplūkot dzimšanas dienā tapušo krāsaino gleznu, ko pabeiguši paši jaunākie lībieši nometnē *Mierlinkizt 2013* un ko dāvanā saņēma tautas nams. I. Ernštreite atgādināja, ka visi ir sanākuši kopā, lai apliecinātu sev, savām ģimenēm un ciemiņiem — līvu gars ir dzīvs, un izjustu šī krasta brīnumaino spēku.

Šoreiz skaidri ieraudzījū, cik cieši visi esam saistīti — lībieši ar latviešiem, lībieši ar citām somugru tautām, lībieši savstarpēji. Ne jau tikai šīs tautas piederīgo kopīgi radītā glezna, bet daudz kas cits vieno lībiešus. Lūk, ne vienīgais, bet viens no aizkustinošākajiem piemēriem — Daiņa un Helmī Staltu mazdēls Oskars Kārlis Stalts ar lielu pašcieņu lībiski nolasīja sasilmušā vectēva uzrakstīto vēstījumu svētku dalībniekiem. Vienotību radīja arī vairāku tautību svētku uzrunu teicēji: novada vadītājs Gunārs Laicāns, Saeimas pārstāve, deputāte Ina Druviete, Somijas vēstniece

Latvijā Pirkko Mirjami Hemeleinenu (*Pirkko Mirjami Hämäläinen*), Ungārijas vēstniecības pārstāvis Valērs Palkovičs (*Valér Palkovits*), mācītājs Lauri Vālgamā (*Lauri Vaalgamaa*) un Krievijas Somugru centra vadītāja Tatjana Balahova. I. Druviete uzsvēra, ka beidzamajos gados lībieši kļuvuši par Latvijas kultūras dominanti. Skaisti, ka, pirms uzrunām I. Ernštreite aicināja somu un ungāru viesus savā valodā atrast un izlasīt tekstu uz plāk-

snies pie tautas nama. Tāpat sirsnīgi izskanēja V. Palkoviča runa, ko nolasīja... latviešu valodā. Koncertā uzstājās lībiešu vai ar lībisko saistītie ansambļi no Kurzemes un Rīgas, *Nurmorkestör* un Salaspils jauniešu koris *Lōja*, Igaunijas nacionālās bibliotēkas sieviešu koris, latviešu tautisko deju kolektīvs *Svīta* no Tukuma.

Visiem svētkiem cauri vijās tēma par šī krasta brīnišķīgajiem ciemiem. Vispirms tautas nama zālē atklāja Saunagā dzīvojošo mākslinieku — Annas, Helēnas un Ivara Heinrihsonu, kā arī Irēnas Lūses — gleznu izstādi. Mākslinieki atzina, ka šis krasts ir fantastisks iedvesmas avots.

Koncerts sākās ar lībiešu bērnu, jauniešu un interesentu nometnes *Mierlinkizt 2013* da-

raga, Ilmārs Geige no Pitraga, H. Heinrihsone un I. Lūse no Saunaga, Zoja Sīle no Miķeltorņa, Baiba Šuvcāne no Lielirbes, Ausma Ernestovska no Lūžņām un Jānis Dambītis no Kolka. Katram bija savs ciema redzējums, atmiņas un novēlējums Līvu krastam un svētkiem. Visu papildināja lībiešu dzejnieku rindas par šiem ciemiem. Visromantiskākās tika H. Heinrihsonei un I. Lūsei, kas pašas bija kā dzīvas gleznas. Piemēram Vaidei visraksturīgākais — to vismazāk skar mobilā un interneta zona, vistālāk no civilizācijas, bet vistuvāk dabai. Tā arī vēlētos, lai paliek. Atmiņās, piemēram, J. Erenštreitam palikušas gardi smaržojošas butes un ciema 30 gotiņas, kā arī to ganišana un siena vākšana pļavās, bet B. Šuvcānei — pašas lībiskā ietiepība jau agrā bērnībā. Viņa novēlēja, lai Līvu krasts pastāvētu mūžīgi, taču, lai tas notiktu, no visas sirds šis krasts ir jāmīl un jāaizsargā. «Ja to mīlēsim un sargāsim, mūžīgi būs lībiešu svētki, kuros satiksimies un jutīsimies laimīgi,» viņa atzina.

Vēl vakarā notika sirsnīga tikšanās ar bijušajiem Jaunatnes teātra aktieriem koncertuzvedumā *Kurzemīte*, kur pieminētas arī Mazirbe un Kolka. Pēc tam varēja noskatīties M. Piela 1995. gadā uzņemto dokumentālo filmu *Pēdējais lībietis?* vai ballēties kopā ar grupu *Pirmais kurss*.

Par kultūrvēstursiki bagātajiem svētkiem paldies to rīkotājiem! Savukārt I. Ernštreite pateicās visiem svētku atbalstītājiem: Dundagas novada domei un Kolka pagasta pārvaldei, a/s *Ventbunkers*, SIA *Kureks*, deputātam Gaidim Bērziņam, nometnes pedagogiem un visiem, kas piedalījās tās sagatavošanā, M. Bērziņai un D. Erenštreitam, grupu vadītājiem, īpaši Edgaram un Veronikai Milleriem.

Diāna Siliņa

• *Lībiešu svētkus 2. VIII vakarā Mazirbes baznīcā ieskanēja koris Lōja.* • *Līvōd pīvdi viļa kū 2. pāva ōdōn Irē pīvakuodās kiltiz kūor Lōja.*

• *Gājiens uz jūru. Priekšā kapteinis Visvaldis Feldmanis.* • *Lēmi mier pāl. Jedsō kaptēn Visvald Feldman.*

Ineses Dāvidsones foto

lībnieku uzstāšanos. Skatuves priekšā stāvošie katrs turēja pa vienāda izmēra lapai ar jūras un zemes krāsām un ciemu nosaukumiem, kopā izveidojot stilizētu visu piekrastes karti. Viņi arī lībiski un latviski īsi raksturoja gandrīz katru ciemu. Gan nometnes tagadējie, gan bijušie dalībnieki, tai skaitā lieliskie koncerta vadītāji Marija Bērziņa un Dāvids Erenštreits, kopā ar *Lōja* diriģentu un koristiem nodziedāja kādu no populārākajām lībiešu tautasdziesmām.

Koncertā mijās sarunas ar filmas *Pēdējais lībietis?* režisoru Miko Piela (*Mikko Piela*) un pazīstamiem cieminiekiem, dejas un dziesmas. Aizsākot tradīciju godināt ciemus, šoreiz bija aicināti Ojārs un Irma Kalniņi no Vaides, Jānis Erenštreits no Sīkraga, Veronika Millere no Mazirbes, Dāvis Stalts no Koš-

Dundagā un Kolkā

10. VIII plkst. 10.00 Sporta svētki Dundagā. Plkst. 22.00 balle, spēle grupa *Pilnmēness*. Ieeja — 2 lati.

31. VIII Senās uguns nakts: stafetes skrējieni no Dundagas līdz Kolka jūrmalai *Sirdspuksti jūrai*, ugunsgrāvis iedegšana piekrastes ciemos un Kolka jūras krastā, mūziķa Dona koncerts un balle līdz saullēktam *Rikardiona* mūzikas ritmos. Visus skriet gribētājus aicina pieteikties Dundagā pie Smaidas — tālr. 22021270, Kolkā pie Aigas — tālr. 26164679.

Runas vīriem ir spēks rokās

Domes sēdē 25. jūlijā

Ar 25. VII izbeidza domes deputāta Ērika Bērzkalna pilnvaras.

Atļāva Gunāram Laicānam savienot domes priekšsēdētāja amatu ar Kurzemes plānošanas reģiona padomes locekļa amatu.

Grozīja Dundagas novada pašvaldības nolikumu.

Apstiprināja Administratīvo komisiju: Aigars Kehers, Ruta Bērziņa, Sabīne Jaunbirze, Inese Bernāne, Aiga Ūdre, Oskars Sprōģis un Linda Reimartuse. Par komisijas priekšsēdētāju apstiprināja Aigaru Keheru.

Nolēma piedzīt īpašuma *Dižkāpas* nekustamā īpašuma nodokļa pamatparādu un nokavējuma naudu — kopā Ls 23,19.

Atļāva no dabas resursu nodokļa ieņēmumiem par Ls 5850 iegādāties konteinerus un informatīvās zīmes Dundagas pagasta kapiem, kā arī apmaksāt kapsētu atkritumu izvešanu un apsaimniekošanu. Finanšu komitejas augusta sēdei sagatavos attiecīgos aprēķinus arī Kolkas pagasta kapsētām.

Atļāva zāles pļaušanu pašvaldības īpašumos apmaksāt no dabas resursu nodokļa ie-

ņēmumiem kā pasākumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai.

Pārveidoja pavāra amata vietu Kolkas pamatskolā par šefpavāra amatu un papildus piešķīra skolai Ls 885.

Apstiprināja saistošos noteikumus par pašvaldības 2013. gada budžeta grozījumiem.

Pieņēma saistošos noteikumus Nr. 11. *Par nekustamo īpašumu kopšanu un uzturēšanu.*

Nolēma nepārņemt nekustamo īpašumu *Dūmeles Bitnieki* pašvaldības īpašumā.

Piekrita nekustamā īpašuma *Purvupuķes* sadalīšanai.

Atbalstīja biedrības *Dundangas Sendienas* piedalīšanos projektā *Dundagas senioru interšu izglītībai un mākslinieciskai pašizpaušmei*, nepieciešamo Ls 304,57 līdzfinansējumu garantējot no pašvaldības budžeta.

Atļāva ieaudzēt mežu nekustamā īpašuma

Katram skolotājam ir iespēja gatavot audzēkņus starptautiskajiem konkursiem. Tas ir pienenums viņu izaugsmei. Skolā attīstām arī korporatīvo kultūru, lai katrs darbinieks būtu gandarīts par darbu iestādē.

— **Kā audzēkņiem ar kopmītnēm un stipendiju?**

— Diemžēl daļa no kopmītnēm mums ir pieticīgas, tās atrodas valsts aizsardzības kultūras pieminekļī. Esam mēģinājuši rakstīt projektus, taču neesam atbalstīti.

Stipendijas audzēkņi saņem no Eiropas sociālā fonda. Tās iespējams nopelnīt līdz 80 latiem mēnesī viengadīgās programmas skolēniem pēc pamatskolas vai pusotrgadīgās pēc vidusskolas vai profesionālās vidusskolas. Četrgadīgās ir budžeta programmas, tajās valsts nodrošina ar mācību materiāliem, formas tērpiem un medicīnas dokumentiem. Arī šīm grupām līdz 31. augustam bija stipendijas līdz 40 latiem. Pēc norādītā datuma to vairs nebūs, taču Izglītības un zinātnes ministrija meklē risinājumu, lai sekmīgajiem audzēkņiem tās kompensētu no valsts budžeta. Vai šīs stipendijas būs no 1. septembra vai 1. janvāra, nav vēl zināms.

— **Ko saviem audzēkņiem piedāvājat brīvajā laikā?**

— Ir koris, tautisko deju kolektīvs, moderno deju studija, dažādas sporta nodarbības: futbols, basketbols, orientēšanās. Esam domājuši arī par defilē kursu.

— **Kur jūs pati esat dzimusi, kad sākat strādāt šajā skolā, un kāda ir jūsu izglītība?**

— Nāku no Kazdangas, bet bērnībā no 3 gadu vecuma kādu laiku esmu dzīvojusi arī Nevejā, mans tētis Vilnis Kepšs kolhozā strādāja par agronomu. Dundagas puse man saistās ar bērnības atmiņām, tāpēc tā ir tik mīļa. Kuldīgā dzīvot sāku 1983. gadā. Skolā esmu kopš tās dibināšanas 1989. gadā, toreiz sāku kā direktora vietniece audzināšanas darbā. Par direktori kļuvu 1999. gadā. Skolā sākumā mācījās 120 audzēkņu, tagad 570 — 590. Pēc izglītības esmu mežsaimniecības inženiere un pedagogijas maģistre, pašlaik studēju doktorantūrā ekonomikā. Vēl pietrūkst zināšanu mārketingā un ekonomiskajā darbībā, bet tās vajag, jo skola ir kā uzņēmums.

Diāna Siliņa

Apkārtraksts katram Dinsberga skolas bērnam un skolotājam

Sestdien, 7. IX, notiks salidojums. Šogad satiekoties atmiņās daloties, atcerēsimies skolas dibināšanu pirms 175 gadiem un skolas nama iesākumu 1843. gadā.

Programmā: salidojuma atklāšana, fotografēšanās, ieskats skolas iesākumā un vēsturē, jūsu atmiņu stunda, piemiņas brīdis Ernestam Dinsbergam Kužnieku kapos, jaunumi muzejā — bildes, izstāde, ekskursijas —, kopīgs mielasts, rotaļas un dejas.

Uz skolu nākot, līdzī jāņem mājas darbs — domraksts par tēmu *Mana skola*, skolas mācību un sadzīves lietas, kuras varētu parādīt vai uzticēt glabāšanai muzejam, groziņi skolas kopgaldam un atkalredzēšanās prieks.

Burtnieki zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8850 021 0019 lauksaimniecībā izmantojamajā zemē.

Piekrita nekustamā īpašuma *P124* (kadastra Nr. 8862 002 0209) sadalīšanai.

Piekrita nekustamā īpašuma *Pētermači* sadalīšanai.

Ar septembri noteica šādus pastāvīgo komiteju sēžu norises laikus: Attīstības un plānošanas komiteja katra mēneša otrajā ceturtdienā plkst. 13.00, Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteja katra mēneša otrajā ceturtdienā plkst. 10.00, Finanšu komiteja katra mēneša trešajā ceturtdienā plkst. 13.00.

Protokolu pārlūkoja Sandra Kokoreviča

Bērnudārzs Kurzemīte jūlijā

Pērnajā rudenī rakstījām, ka vecāki ir satraukti par pirmskolas izglītības iestādes *Kurzemīte* slēgšanu jūlijā. Šovasar pēc 35 jauno ģimeņu lūguma tas strādāja. Apjautājos bērnudārza vadītājai Ilonai Onzulei par apmeklētību, kā arī māmiņām Zanei Rozefeldei-Kristiņai un Zintai Rozefeldei par to, cik bieži viņu atvases gājuši uz bērnudārzu.

I. Onzule: — Latvijā ir ierasts, ka vasarā vienu mēnesi bērnudārzi ir slēgti, lai remontētu telpas un pedagogi varētu izņemt atvaļinājumus. Pēc novada domes lēmuma šovasar jūlijā mūsu bērnudārzs strādāja divās apvienotās grupās. Vidēji kopā tās apmeklēja ap 25 bērniem. Ja pašvaldība dod līdzekļus, varam strādāt. Protams, jāpiedomā, kā pedagogi tiek atvaļinājumā. Tāpat, lai nodrošinātu kaut divu grupiņu darbu, vajag uz šo laiku pieņemt vismaz divus pedagogiskos darbiniekus no malas. Ir problēma, ka daļa no vecākiem, kas vēlējas, lai bērni jūlijā apmeklē bērnudārzu, nav nokārtojuši savus parādus par bērnu ēdināšanu. Ja iestādi jūlijā slēdz, tad viņi protestē, bet, kad jāmaksā par pakalpojumiem, tad paši to neizpilda. Tas ir attieksmes jautājums. Pēc pieredzes zinu, ka citur aizliegts vest bērnus uz bērnudārzu, jo īpaši vasaras mēnešos, ja vecāki nav nomaksājuši maksājumus.

Z. Rozefelde-Kristiņa: — Manas meitiņas Marija Hanna un Katrīna Sāra bērnudārzu apmeklēja cītīgi. Ne es, ne mans vīrs vasarā nevaram tikt atvaļinājumā. Kādu brīvu dienu varam dabūt, tad arī meitenes palika mājās un laiku pavadījām kopā. Esam apmierināti, ka bērnudārzs jūlijā bija pieejams. Tas gan mūsu ģimenei, gan citām bija vajadzīgs.

Zinta Rozefelde: — Kopš iepriekšējās sārūnas par šo tēmu esmu mainījusi darbavietu, tāpēc šovasar man bija ļoti svarīgi, ka ir, kur atstāt meitiņu Paulu Betiju. Kad pašai bija brīvdienas, tad, protams, tās bija arī manam bērnam.

Uzklausīja Diāna Siliņa

Raibs kā dzeņa vēders

Sirsnīgie svētki bibliotekāriem

Kultūras informācijas sistēmu centrs 19. VII Siguldas pils estrādē rīkoja publisko bibliotēku attīstības projekta *Trešais tēva dēls* noslēguma pasākumu, kurā piedalījās arī mūsu novada bibliotekāres un šo rindiņu autore.

Tā noteikti bibliotekārēm bija viena no skaistākajām dienām. Ceļā devāmies jau agri, jo Dundagas centrālās bibliotēkas vadītāja Ruta Emerberga bija padomājusi, kā dienu piepildīt, lai varētu ne tikai piedalīties pasākumā, bet apskatīties vēl ko citu arī. Neplānoti Mērsragā satikāmies ar seno motociklu braucējiem, kuri vēlāk ieripoja arī Kolkas ragā. Vispirms iegriezāmies Sēmes pagasta rožaudzētavā Rozītes pie Dailas Trubiņas. Viņas ģimene aprūpē gandrīz 3 ha plašu teritoriju, izkopjot skaistu ainavu un audzējot brīnišķīgas rozes. Mums ļoti patika angļu rozes: pildītas ar daudzām ziedlapiņām un tik smaržīgas! Šeit audzē, pārbauda un kolekcionē tikai skaistākās un izturīgākās šķirnes. Kā pastāstīja Daila, rožu stādus vislabāk iegādāties septembra otrajā pusē. Tad nu noteikti kāda no mums arī iegriezīsies Rozītēs. Namamāte mūs uzcienāja ar rožu ziedlapiņu vīnu un ievārījumu. Garšoja labi! Uz Ziemassvētkiem viņa gatavo arī konfektes no šāda ievārījuma, pievienojot šokolādi un riekstus. Arī tas ir kaut kas neparasts!

Nākamā pieturas vieta bija Daugavas muzejs Dolē. Pirmais, ko pamanīju, tajā ienākot, ir akvārijs, kurā, kā izrādās, peld Daugavas zivis. Kā norādīja muzeja darbiniece, ālants jau tajā dzīvo 10 gadu, tas tikai liecinot par šo zivju lielo spēju pielāgoties. Muzejā iepriecināja knipelēto mežģiņu darinātāju ap-

vienības *Savija* smalkie rokdarbi. Saistoši bija aplūkot zvejnieku māju un klēti, kur bija izstādīti dažādi zvejas rīki.

Ar lielu interesi apskatījām arī bibliotēkas Salaspilī un Siguldā. Abas iekārtotas jaunās ēkās, skaisti izremontētas, ir ar plašām telpām. Jau no ārpuses ir skaidrs, ka tās ir vietējās gaismas pils.

Tad jau arī bija klāt galamērķis — gleznainā Siguldas estrāde, kur mūs laipni sagaidīja ar vīna glāzi un garšīgu maltīti. Pasākumā mijās stāstījums par projektu un tā īstenotājiem, gan rādot uz lielā ekrāna arī attēlus un video, gan iesaistot viesus, un muzikālie sveicieni.

Senā pasaka par trešo tēva dēlu skanēja jaunās skaņās. Skaidrs, ka publisko bibliotēku attīstības projekts Trešais tēva dēls ir pārvērtis bibliotēkas no vienkāršam grāmatu krātuvēm par moderniem zinību centriem. Par tā īstenošanu pateicība pienākas tik daudziem, arī bibliotekāriem, kas pieņēma izaicinājumu, apgūstot jaunāko tehnoloģiju sasniegumus, lai spētu tos lietot un ierādīt arī apmeklētājiem.

Šis vakars bija arī aizkustinoša bibliotekāru godināšanas reize. Bez labajiem vārdiem, ko par šīs profesijas cilvēkiem sacījuši apmeklētāji, vēl spilgti prātā palicis komiķa Jāņa Skuteļa stāstījums par uzrakstu uz afišu staba: pazaudētas atslēgas, atradēju lūdzu

tās atstāt bibliotēkā. Pēc ārsta un skolotāja bibliotekārs ir nākamā profesija, kam cilvēki uzticas visvairāk.

Skaisti bija muzikālie priekšnesumi. Vispirms spēlēja kamerorķestris, savu uzstāšanos sākot ar Volfganga Amadeja Mocarta *Ma-zo nakts mūziku* un beidzot ar Emīla Dārziņa *Melanholisko valsī*. Vienu no trim koncertiem sniedza Intars Busulis. Noslēgumā, kad rietēja saule un apkārtni pārņēma krēsla, pārtoptumsā, dziedāja un muzicēja grupa *Skan-dinieki*, aicinot dalībniekus iziet caur bērzu un ziedu vārtiem, ko veidoja vairāki vīri, turot bērzu zarus un ziedus, un pulcēties pie maza stilizētā ugunsкура skatuves priekšā. Te arī daži vīri rādīja savu prasmī mest un ķert degošas lāpas. Tad viņi devās aizdedzināt lielo, skaisto uguns-kuru, kas atradās

• Pulcēšanās pie Siguldas estrādes

Ineses Dāvidsones foto

Ar divriteņiem ap Dundagu

Kā iecerēts, 26. VII braucienā pa Dundagas apli devās ap 30 velosipēdistu.

Tajā savus spēkus pārbaudīja gan mazi, gan jauni, gan pusmūža, gan sirmi riteņbraucēji. Prieks bija redzēt starp dalībniekiem arī novada domes priekšsēdētāju Gunāru Laicānu kopā ar kundzi Lilitu, kas, kā zināms, ar velosipēdu pārvietojas gan ziemu, gan vasaru. Tāpat velosipēdistu rindas kuplināja tautas kalpi Guntis Pīrvits un Ansis Roderts ar kundzēm. Pārsvarā braucēji bija dundadznieki un kolcinieki.

Viņi pulcējās pie Dundagas tūrisma informācijas centra. Maršruts veda uz mazbānīša staciju, tad pa tā stigu ārā uz Anstrupu kapiem, gar *Mazdeidām* uz Ventspils — Dundagas šoseju, Pāces vilnas fabriku, *Kalējiem*. Pēc tam braucēji devās cauri mežam pa Sumburciem uz Liepniekvalka alām, zemnieku saimniecību *Jumari*, Valpenes piramīdu, Kubalu skolu-muzeju, pagriezienu uz *Būdeniem* un zemnieku saimniecību *Jaunsnīķeri*. *Jumaros* cienāja ar krūmmellenēm, spēkpīrāgiem un pašceptu kūku, bet *Jaunsnīķeros* — ar pūtelī un dižraušiem. Brauciens noslēdzās saliņā, kur velosipēdistus sagaidīja novada kultūras darba organizētāja Smaida Šnikvalde ar gardu auksto zupu, kafiju un pīrāgiem, kā arī Ilga Reizniece un pāris Rīgas danču kluba biedru. Piemiņai katrs braucējs saņēma no koka izgrieztu Jumja zīmi. I. Reizniece atzinās, ka Dundagā viņa pietāj katru gadu, bet uz saliņas pēdējoreiz bijusi pirms 30 gadiem. Viesi aicināja velosipēdistus uz dančiem, kas lielākajai daļai tīri labi gāja pie sirds. Uz beigām gan dalībnieku skaits lēnām saruka, taču tie, kas izturēja līdz galam, dančos piedalījās ar prieku.

Kad pasākums bija noslēdzies, nedaudz aprunājos ar Viesturu Čači un viņa dēlu Jāni, kas bija ieradušies no Kolkas. Viesturs sacīja, ka piedalījies gandrīz ar visu ģimeni. Mājās palikusi vien meita Megija. Jānis piebilda, ka kaķis arī. Viesturs ceļā devies tāpēc, ka gribējis izbraukāties, tas izdevies. Parasti Pā-

ces vilnas fabrikai un *Kalējiem* iznāk pabraukt garām, bet pietāt nav gadījies. Šoreiz varēja aplūkot, kas tur notiek. Žēl, ka Kubalu skolas-muzeja apmeklējumam pietrūcis laika. Viesturam īpaši patikusi *Jumaru* sakoptā saimniecība ar skaisto dīķi. Šajā vietā arī skanējusi dziesma «Tur, kur ozoli». Nav noslēpums, ka Viesturis dzied Kolkas pagasta jauktajā korī, un viņam, protams, dziedāt patīk. Pēc brauciena viņš noguris nejutās.

Jāņa simpātijas arī piederēja *Jumariem*, jo tur viņš baudīja gardu kūku un krūmmellenes. Viņam paticis piedalīties Dundagas aplī, jo ar velosipēdu brauc labprāt.

Savukārt desmitgadīgā dundadzniece Maija Freimute, jaunākā Dundagas apla dalībniecei, domāja, ka brauciens bija aizraujošs, bet grūts. Vissmagāk bija mīties pa grants un smilšainiem ceļiem. Dodoties braucienā, viņai bija iespēja nokļūt vietās, kur agrāk nav bijusi: Pāces vilnas cehā un *Jumaros*. Turklāt Maijai likās interesanti uzzināt daudz ko par vilnu un tās krāsošanas procesu. Vēl viens atklājums — *Jaunsnīķeros* ir arī suns Bricis!

Jāpiebilst vien, ka šogad nenotika velomaratons *Barona taka*, jo pietrūka ieinteresētu ziedotāju. Taču cilvēki jau tā ir pieraduši pie tradicionālā brauciena, ka vairāki, arī pieredzējušais Edgars Račis, pieteicās Dundagas tūrisma informācijas centrā, un 23. VII tūrisma organizatore Alanda Pūliņa kopā ar viņiem izbrauca vismaz Dundagas apli. Cerams, ka nākamgad atkal varēs doties velobraucienā no Tartu līdz Dundagai.

Diāna Siliņa

Katapultas un nakts trasīte

No 11. līdz 14. VII Spāres muižas apkārtņē Jaunsardzes deparatmenta 1. novada nodaļa rīkoja nometni, kurā piedalījās ap 240 jauniešu, arī dundadznieki Emīls Bogdanovičs un Ernests Zviedris.

Abi puīši šogad mācīsies 9. klasē un jaun-sargu pulciņā darbojas 4 gadus. Tajā iesaistījušies, tikko no skolotāja Laimoņa Ulaņņa uzzinājuši, ka tāds pulciņš būs. Abiem vislabāk patīk pārgājieni. Ernests pastāstīja, ka tajos viņi ejot gandrīz katrā gadalaikā reizi.

Šādā nometnē gan abi bija pirmoreiz. Uz to vēlējās braukt tāpēc, ka cerēja — būs aizraujoša darbošanās. Ernests sacīja, ka pirmajā dienā nebija tik interesanti, jo vēl nebija iepazinies ar komandas biedriem, pēc tam jau kopā aizrautīgi pildījuši dažādus uzdevumus.

Atbildot uz jautājumu, kas nometnē bijis visinteresantākais, Ernests teica, ka katapultas gatavošana un komandas labie panākumi, ceļot augšā katapultu, kad bija jākaro ar ūdens baloniem. «Mūsu komandas pagatavotā katapulta bija iznākusi ļoti laba,» jauniētis atzina. Savukārt Emīlam vislabāk patika nakts trasīte ar vairākām stacijām. Vienā bijis jāstāv miera stājā, kamēr instruktori stāigājuši un smidzinājuši. Ja sāk smieties, *jāpum-pējas*. Emīls šo pārbaudījumu izturējis — viņu neviens nav spējis sasmidzināt!

Šogad no pulciņa nometnē varējuši piedalīties tikai divi dalībnieki. Puīši uz līdzīgu pasākumu brauktu arī nākamgad, bet tikai tad, ja tajā būtu vairāk jaunsargu no viņu pulciņa.

Diāna Siliņa

Volejbolisti sacenšas Pācē

27. VII notika kārtējā *Daiņa Derkevica piemiņas kausa* izcīņa volejbolā.

To atklāja novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns. Karogu pacēla Gints Jānbergs un Gundars Krūziņš, pārstāvji no pērnā gada uzvarētāju komandas.

Par uzvaru sacensībās cīnījās 9 komandas no Mārupes, Talsiem un Dundagas. Pirmo vietu ieguva komanda 13. *bloks*: Klāvs Cirvelis, Krists Dambergs, Jānis Krūze, Sigeta Kviese, Elīza Matroze un Kristaps Bolšings. Otrajā ierindojās sporta klubs *Dundaga*: Jānis

drusku tālāk. Tumšajās nakts debesīs šāvās dzeltensarkanas uguns dzirksteles, bet uguns siltums un gaisma visus vienoja. Skaists noslēgums!

Vēl jāpiebilst, ka laika apstākļi mūs lutināja: paredzēto stundu pavadījām rožaudzētavā, baudīdamas rožu smaržu, krāsainību un izveidoto ainavu. Bet, kad kāpām autobusā, sākās lietus. Tas turpinājās visu ceļu līdz Rīgai un lija tā, ka tik tikko varēja redzēt ceļu. Rīgā pa Krasta ielu kādā vietā autobusam jau gandrīz bija jāpeld. Taču pasākuma laikā nenolija ne lāsītes, kaut gan apkārt staigāja tumši zili mākoņi.

Paldies Rutai par jauko ekskursiju un Edgaram par labo humoru un mūsu vizināšanu!

Diāna Siliņa

Zīle, Laine Šmite, Raitis un Kaspars Kristiņi, Dace Krūziņa, Kristaps un Toms Šeptes. Trešā bija komanda *Pāce*: Andra Grīvāne, Una Sila, Gundars un Kristaps Krūziņi, Didzis Kārklīņš un Aivars Maksimovs.

Laiks bija jauks, ūdens — silts, spēļu gaisotne — draudzīga.

Pirms sacensībām vēlēšanos apgūt sacensību galvenās sekretāres prasmes pieteicās Marika Labareviča, kas šoreiz to veica kopā ar Gundegu Lapiņu.

Kādā no pauzēm starp spēlēm Sandra Korēviča vadīja atrakcijas šautriņu mešanā un basketbola soda metienos. Citā starpbrīdī kopā sanāca Jānis Zadiņš, Jānis Māgurs, Gints un Ģirts Jānbergi, lai pamuzicētu. Balli spēlēja Georgs Ignatjevs, Juris Kajaks un Viesturs Hartmanis.

Par tradicionālo zivju zupu, kas grūoja lieliski, paldies Arnim Nepartam un Rudītei Celai, kā arī viņu čaklajiem palīgiem! Par ieguldīto darbu, lai sacensības veiksmīgi notiktu, — Gintam Jānbergam, Gundaram Krūziņam, Jānim Zīlem, Raitim un Kasparam Kristiņiem!

Pateicība atbalstītājiem: Dundagas novada domei, IK *Luux*, SIA *Woodstuff*, SIA *Roluks*, SIA *Dundagas meži*, SIA *Gapa*, SIA *ICO*, Pāces vilnas ceham, piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajai sabiedrībai *Dundaga* un Jānim Zīlem.

Nākamgad šim pasākumam aprītēs 20 gadi.

Nedaudz izdevās aprunāties ar Klāvu Cirveli, spēlētāju no šī gada uzvarētājkomandas. Puisis atzina, ka sacensībās piedalās jau 4. vai 5. reizi, taču līdz šim nav izdevies izcīnīt nevienu godalgoto vietu. Jau pērn viņš spēlējis labā komandā un cerējis tikt pirmajā trijniekā, taču palikuši piektie. Šogad, pēc Klāva domām, uzvarējuši tāpēc, ka bijusi gan spēcīga komanda, gan liels cīņas spars un vēlme uzvarēt. Par vissmagāko viņš uzskata finālspēli ar sporta kluba *Dundaga* komandu. Bet sākums visam ir tēva Jāņa piedalīšanās *Pāces kausa* izcīņā. Klāvs tad braucis viņam līdzī, bet, kad izaudzis lielāks, pats vēlējies piedalīties sacensībās.

Diāna Siliņa un Gundega Lapiņa

Svešās zemēs esot jauki

Šahisti Briselē

No 10. līdz 12. VII grupa šahistu un treneru, tostarp dundadznieki Elvis Bēķis, Edijs Tropiņš un Alnis Auziņš, izbaudīja dāvanu — braucienu uz Beļģijas galvaspilsētu Briseli un Eiroparlamenta apmeklējumu.

Brauciens

Teju desmit gadu katru vasaru Dundagas pilī notiek šaha turnīrs *Dundagas torņi*, kas iekarojis savu vietu Latvijas šaha sacensību kalendārā. Viens no *Dundagas torņu* labvēļiem pēdējos gados ir eiroparlamentārietis Kārlis Šadurskis, kas pērn šī turnīra labākos šahistus un tiesnešus ielūdza apmeklēt Eiropas Parlamentu. Jauka dāvana — apmaksāts lidojums ar *Ryanair* lidmašīnām, viesnīca un vēl dienas nauda! Šogad desmit šahistu devās lūkot Briseli.

Lidmašīnā vietas nav numurētas, sasēžamies kā trolejbusā. Pacelšanos pārciešu labi, vienīgi jau mājupceļā nolaišanās pusstunda nav patīkama — ausis aizkrīt un sāp. Tomēr tas ir sākums, iedomājot, ko prasītu brauciens autobusā... Lidmašīnā pulcējušies raiba publika, dzirdamas sarunas angļiski, franciski, krieviski, latviski, kāds lasa avīzes nīderlandiešu valodā.

Beļģijas galvaspilsētā K. Šadurska palīdzē Darja Kulagina mums jau sarunājusi divus busiņus — astoņvietīgus taksometrus, kādu te daudz un kuru nodarbošanās ir vest klientus no Šarleruā lidostas uz Briseli. Nepilnus 60 km lielo attālumu taksometrs pievārē minūtēs 45, taču jāpiebilst, ka pēc divām dienām atceļā, pusdeviņos no rīta, pilētas sastrēgums apēd daudz laika, un līdz lidostai braucam apaļu stundu. Jā, lidmašīnā nejauši dzirdētā citu latviešu sarunā uzzinu, ka nupat cena par šo pakalpojumu paaugstināta, un viens brauciens maksājot 17 eiro.

Viesnīcā

Viesnīca *Pantone* atrodas nedaudz nomalē.

Man, tāpat kā Liepājas trenerei Gaļinai Sudmalei, ir vienvietīgi numuriņi, pārējiem — divvietīgi. Līdz šim ārzemēs drusku ir nācies būt, bet viesnīcās dzīvot — ne. Tālākais stāsts nav vis par manu nezināšanu, bet gan attapību vai neattapību. Katram mums iedod atslēdziņu — ne jau metāla priekšmetu, bet elektronisku kartiņu, kas līdzinās ierastajām kredītkartēm. Atslēgšanu apgūstu ar kļūdu un izmēģinājumu metodi. Ielieku kartīti paredzētajā atverē virs roktura — nekā, durvis neveras! Izņemu ārā — kā bija ciet, tā ir. Nejauši atklāju, ka atslēga jāieliek un tūlīt jāizņem. Tad nozibsnīs zaļa uguntiņa, un durvis ir vaļā!

Mani sagaida istabiņa ar platu gultu, televizoru un... seifu. Vēlāk noskaidroju, ka seifs ir katrā istabiņā, bet ledusskapju gan nekur nav. Protams, ir tualetes telpa ar izlietni un dušu. Iepriekš saklausījies, ka Briselē viss ir dārgs, pārtika jau nu noteikti, esmu nodrošinājies ar *Lāču* maizes rikām. Saprotais, ka pirms Briseles iekarošanas jāiestiprinās. Nomazgāju rokas, bet... izlietnē paliek ūdens — iesprūdis metāla aizbāznis. Izeju gaitenī, un, tavu laimi, ieraugu darbinieci, ko laipni uzrunāju. Franciski izteikto lūgumu meitene saprot, ienāk istabiņā un parāda fokusu — aiz krāna ir mazs knibulītis, ar to regulē aizbāzni — noslēdz izlietni un atver...

Nākamajā rītā mani, pēcpadomju cilvēku, sagaida vēl viens pārbaudījums. Gribo noskūt bārdi, bet numurā nav elektrības! Šoreiz gan cenšos izdomāt pats, un tas arī izdodas: pie durvju stenderes ir tāda kā kārbīņa, ieliekot tajā elektronisko atslēgu, parādās elektrība. Jūtos varens kā GOERLO plānu iz-

• Raksta autors pie reportiera Tintiņa statuetes.

Gunāra Gertnera foto

pildījies.

Vakarā izmēģinu televizoru. Redzami kādi 30 kanāli, daudz ziņu angļu mēlē, viens kanāls rāda pat krievu filmu. Bet ne jau tamdēļ esmu braucis uz Briseli.

Ar nepacietību gaidu pirmās brokastis — zviedru galdu. Atkal — no dažiem gudriniekiem esmu saklausījis, ka tās varot būt pieticīgas. Šajā viesnīcā tā nav! Lai mans nepilnīgais uzskaitījums to apliecina: divi dažādi minerālūdeņi, trīs sulas, piecas dažādas kafijas tabletes, kas, iemestas aparātā, pēc pogas nospiešanas krūzītē dod atbilstošu kafiju,

auksts un karsts piens, tostermaizes un pati maizīšu cepšanas iekārta, tādas kā franču baltmaizes, bet ne garie *spieķi*, sausās brokastis, augļu maisījums, trīs dažādas desas un šķiņķis, olu kultenis un cepta gaļa, par ko gados cienījamākais mūsu grupas dalībnieks teic — sajūta kā mājās, divi atšķirīgi cietie sieru un vairāki kausētie... Vienīgais, kas mūs izbrīna — ne gurķu, ne tomātu, lai gan ir pats vasaras viducis!

Mums ir palaimējies ar laiku. Nupat vēl esot pieturējies vēss un ļoti lietains! Jā, varbūt ir par karstu, taču to var pieciest. Dodamies iepazīt Briseli!

Eiroparlamentā

Otrdienas priekšpusdienā mūs gaida Eiropas Parlamentā. Ieejot grupu pārbauda mazāk rūpīgi nekā lidostā. Mūs sagaida Darja Kulagina, bet ģirts Salmgriezis iepazīstina ar Eiropas Parlamenta vēsturi un darbību. Pēc tam par savu darbu un parlamenta aizkulisēm pastāsta Šadurska kungs. Secinājums viens — tā visa ir milzu mašīnērija, liela spēle, kurā tik mazām zivtiņām kā Latvijai jāspēlē līdzi, mēģinot meklēt sev atbalstītājus dažādās jomās. Izdodas kā nu kuro reizi. Viens interesants piemērs, atceroties šprotu karus, — izrādās, ka lielā cīņā notikusi starp Vāciju un Itāliju. Pirmā iegādājusies mūsdienīgu tehnoloģiju, kas ļauj samazināt benzopirēna devu, un tas izmantots, lai tiktu vaļā no galvenā konkurenta. Latvija patrāpījās pa vidu, un Krievijas attieksmei bijusi visai otršķirīga loma...

Protams, visi nofotografējamies zālē pie karogiem un ārpusē pie eiro simbola. Piemiņai.

Alnis Auziņš

Nobeigums nākamajā numurā.

Tautas deju valdzinājums

Šogad pēc Eiropiādes Vācijas pilsētā Gotā apciemoju Dainu un Uldi Freibergus — kolektīva *Dun-dang* senioru grupas dejotājus.

Jau pērn citi dejotāji man teica, ka par šo Eiropas deju festivālu noteikti jārunā ar Dainu, jo viņa piedalījies daudzās Eiropiādēs. Tiešām Daina, sākot no 1995. gada, izdejojot vairākas Eiropiādes, pabijusi dažādās valstīs. Spānija, Itālija, Šveice, Francija, Vācija ir tikai dažas no tām. 1995. gadā, kad Daina devoja Dižstendes deju kolektīvā, tās vadītāja Dace Labarevica (tagad Treinovska — Red.) piedāvāja braukt uz Spāniju, tāpēc visiem bija jāsasparojas. Tā nu pulcējušies daudzi de-

tāji no dažādām vietām zem kolektīva *Dun-dang* karoga. Tolaik visiem bijis grūti ar naidām, bet par ceļu jāmaksā 200 latu, par piedalīšanos — 70 eiro. Dainas jaunākajai meitai Andai bija tikai 9 mēneši, taču tik ļoti gribējās braukt un dejot! Pirmoreiz uz Spāniju! Vīrs Dainu laida. Viņš sacīja, ka tādu iespēju nevar garām laist.

Atzīstot, ka visas Eiropiādes bijušas labas, tomēr pirmā, kurā Daina piedalījās, viņai šķiet visiespaidīgākā. Tā notika Spānijas pil-

sētā Valensijā. Pirmreizībai noteikti bija nozīme. Pirms dažiem gadiem dzelzs aizkars bija kritis, un nu ceļš uz Eiropu bija vaļā! Taču cits iemesls bija tas, ka Dainas sirdij tuvākas ir siltās zemes, viņai patīk karstums. Dienvidos to izturēt nav nekādu problēmu! Uz Barselonu līdzī dejotājiem devās arī kapeļa, kurā spēlēja gan Uģis Roze, gan Jānis Cirvelis. Bija tāds lepnums, ka pašiem sava kapeļa, kas pavadīja dejotājus ielu koncertos! Spilgti atmiņā saglabāties, kā kolektīvs savos smagajos tautas tērpos pie Vidusjūras dejojusi tādas dejas kā Ģērbies, saule! un Gatves deju. Spāņi bijuši sajūsma! Arī, kad dejotāji uzstājušies laukumā, skatītāji viņus uzņēma tik emocionāli. It sevišķi, kad devoja latvieši. Īpaši, kad puiši pacēla meitas. Tad spāņi cēlās kājās un sauca: «Bravol!» Daina labprāt vēl kādu reizi dotos uz Spāniju vai Portugāli.

Pēc Valensijas jau licies, ka jābrauc katru gadu. Protams, festivālā noteikti jāpiedalās atklāšanas un noslēguma koncertā, parasti ir arī pa kādam ielu koncertam. Tāpat jāizdejo gājieni. Dejotāji jau neiet: viņi izdejo kādu danci vai puišis apgriež meitu pie rokas. Tas cilvēkus piesaista. Katrs Eiropiādes dalībnieks izjūt lepnumu par savu tautu — tu uzvelc tautastērpu un ej pie sava karoga!

Šajos braucienos vienmēr ir bijušas ekskursijas un daudz kas redzēts. Tā vienmēr autobuss apstāties Prāgā, lai šoferi varētu atpūsties. Ar laiku pilsēta izstaigāta krustu šķērsu, tur viss ir zināms. Ilgi gan dejotāji meklējuši Šveika krodziņu, bet arī tas ir atasts. Otra vieta, ko viņi ļoti labi iepazīnuši, ir Vīne.

Vēl viens ieguvums — dejotāji no dažādām valstīm sadraudzējas. Tas nekas, ja neprot valodu. Sazinās ar žestiem, mīmiku. Neitrūkst arī dažādu piedzīvojumu.

Daina atzīst, ka braucieni jau ir skaisti, bet smagi arī, jo gan par ceļu, gan dalību dejotāji maksā no savas kabatas. Tāpēc ne katrreiz visi var tikt. Šogad uz Gotu Daina neizbrauca, turp devās Uldis.

• Šovasar Dziesmu un deju svētku gājienā. Pirmā no kreisās Daina, otrais — Uldis.

Baibas Dūdas foto

MAZIRBE

Šajā avīzē sākam publicēt fragmentus no Laimoņa Zembaha atmiņu pierakstiem.

• *Laimoņa vecāki Valdis un Matilde (dzimusi Baranovska) Zembahi kāzu dienā 1925. gadā.*

[Laimoņa tēvatēvs] Ansis Zembahs 1885. gadā 28. aprīlī ap-prec *Ķinnu* (*Kinne*) mājas saimnieka vai nomnieka meitu — 1859. gadā 16. novembrī dzimušo Karlīni Jurresoni. Ģimene drīz vien pārceļas uz Mazirbi un sāk saimniekot *Bunku* mājā. Vai šī māja ir izpirkta, nezinu. *Bunku* mājā vec-tēvs nodzīvoja līdz 1921. gadam, kad aizgāja Dieva mierā.

Ievads

Ciema krasta līnija ir piecu kilometru gara — tā aizņem vienu procentu no Latvijas jūras robežas kopgaruma. Ciemu no jūras sargā vairākas nelielas, pagaras ar cūkpriedītēm, vītoliem, dzelteno zirga āboliņu, smilgām un asām kāpu zālēm apaugušu kāpu rin-das. Vistuvāk Irbes jūras šauruma krastam atrodas cariskās Krievijas robežsargu mītne un saimniecības ēka. Mazirbes robežsargu ie-cirknī, pēc seno mazirbnieku no-stāstiem, dien divpadsmit vīru liels, ar šautenēm bruņots garni-zons. Garnizona rīcībā ir pietie-kams skaits zirgu un ekipējuma,

kas nodrošina Irbes jūras šauruma piekrastes uzraudzību no Irbes upes līdz pat Kolkas ra-gam. Pēc Pirmā pasaules kara no cariskās Krievijas robežsargu mītnes paliks vien at-miņas un ēku pamatu atliekas.

Vēlākos pēckara gados netālu no krasta savas mājas — *Lainti* — un saimniecības ēkas uzcels īstens lībietis Eduards Ermanbriks un latviešu zvejnieks Valdis Zembahs — *Zemba-hus*. Kāpu zonā no neatminamiem laikiem līdz 1981. gadam atrodas Mazirbes zvejnieku tīklu būdas, zvejnieku kooperatīva *Zivs* kūre jeb zivju pārstrādes cehs, kūre *Zembahos* (palikuši pamatu fragmenti), zvejnieku kol-hoza *Banga* zivju pārstrādes cehs (ceha būv-laukums un pamatu fragmenti), ka arī vēl līdz pat šodienai saglabājies bijušais PSRS ro-bežsargu jūras novērošanas metāla tornis un divas nelielas palīgēkas.

Par teicamu darbu, labu un kvalitatīvu zivju produktu ražošanu Latvijas Republikas Lauksaimniecības ministrija kooperatīvu *Zivs* apbalvo ar diplomu, bet pēc tam ar sudraba kausu. Abus apbalvojumus tēvs 1938. gadā nodod apvienotajam Kolkas zvejnieku ko-operatīvam. Turpmākais šo apbalvojumu lik-tenis man nav zināms.

Netālu, ap 400 m no krasta, atrodas 1893. gadā atvērtā pirmās pakāpes jūrskola, kur līdz 1902. gadam, kad to slēgs, gatavos pie-krastes kuģīšu stūrmaņus. No 1902. līdz 1914. gadam tā darbosies kā sagatavošanas skola, lai varētu iestāties Baltijas guberņas jūrskolās. 1914. gadā skolu slēgs un evakuēs uz Krieviju.

Cienījamo lasītāj, ja kāds mēģina jūs pār-liecināt, ka Mazirbes jūrniecības palīgskolā līdz tās slēgšanai gatavoti tālbraucējkuģu stūrmaņi vai pat kapteiņi, neticiet! No sava

šas izsūtīšanas.

Lasu par Kaļķu skolu un secinu, ka skola savu brīnišķīgo auru saglabājusi vēl teju 30 gadus vēlāk. Varbūt pat harmonijs manā skolas laikā bija tas pats, pie kura viņš kaut-rējies dziedāt. Krietni vēlāk ar saviem klases-biedriem stāvēju pie harmonija skolotājas aizmugurē. Viņa spēlēja no 1.–3. klases dzie-dāšanas grāmatas, un mēs vilkām līdzī, kā nu katrs prata. Harmonijs tagad atpūšas Dunda-gas pilī.

Kaļķu skolas glābšanas plāns ir sāpīgs vi-siem. Tomēr atmiņas līdzīgas: «Vēl tagad, braucot garām Kaļķu skolai, sirdī vienmēr ielīst siltas jūtas.. un es dzirdu klingstam skolas zvanu un redzu, kā Ziemassvētku va-karā skolā svētku eglīte mirdz tik svētsvinīgi brīnumaina, kā savā mūžā to vairs neesmu redzējis».

Arī es vēl tagad atmiņās mātes šūtajā bruncītī griežu *Sudmalīņu*, dejoju *Pastalnie-kus*, sakaujos ar kaimiņpuiku, priedājos par

tēva, šīs skolas kursanta, liecības varu jums paziņot, ka mācību laikā kursanti apguvuši ticības mācību, krievu valodu, aritmētiku, ģeometriju, ģeogrāfiju, vēsturi, elementāru priekšstatu par fiziku, praktiskas iemaņas rīkoties ar kuģa kompasu un rasēšanu, ie-skaitot kuģa rasējumus... Un tas arī ir viss!

No 1918. gada līdz 1940. gadam skolas ēkā darbojas Mazirbes pamatskola, no 1940. līdz 1941. gada jūnijam — PSRS robežsargu garni-zons. 1941. gadā Vācijas bruņotie spēki skolu izmanto Irbes jūras šauruma aizsardzībai, pie *Jaunaņņu* mājas uzstādot no franču Maži-no aizsardzības līnijas atvestās 180 mm tālšā-vēju artilērijas baterijas. No 1941. oktobra līdz 1944. gada rudenim skolā dislocējās vācu un latviešu krasta robežsargu vienības, bet turpmāk — līdz kara beigām — no Sāmsalas atkāpjošās vācu karaspēka vienības. Pēc Vā-cijas bruņoto spēku Kurzemes grupējuma kapitulācijas 1945. gada 8. maijā līdz pat 1992. gada septembrim te mitinās PSRS Bal-tijas kara apgabala un robežapsardzes kara-spēka garnizons.

Vistālāk, 2,6–2,9 kilometrus no jūras kras-ta, atrodas *Brausku* (*Priekš-Brausku*), *Rākstu* un *Jaunbrausku* (*Pakaļ-Brausku*) mājas. Vēl ciemā netālu no jūras atrodas *Tomu*, *Vecval-ganu*, trīs *Kalšu*, *Grabu*, *Reinu*, *Taizeļu* un citu mazirbnieku mājas. No tām pēc 100 gadiem paliks viena no *Kalšu* mājām, *Vecvalganu* mā-ja, ka arī viena ēkas gala sienas daļa no *Tomu* mājām, kurai tās īpašnieks laika gaitā piebū-vēs nelielu dzīvojamo ēku.

Starpkaru posmā (1920–1940) ciemā dar-bojās valsts un pašvaldību iestādes, ražotnes, saimniecības, veikali, sabiedriskās organizā-cijas...

Alnis Auziņš

Turpmāk vēl.

Puišķalnciems bērna acīm

Manās rokās nonāca teju vai arheoloģiska rakstura atradums — Armanda Kurzem-nieka grāmata *Puišķalna ciema «Vācos»*, ko nejauši ieraudzīju Dundagas bibliotēkā.

Piesaistīja nosaukums: varbūt par Kaļ-ķiem? Ak, cik nav līdzīgu ciemu nosaukumu! Ar bibliotēkas vadītājas Rutas Emerbergas palīdzību nosakaidroju, ka autors rakstījis ar pseidonīmu, bet viņš ir Kaļķu puika, īstajā vārdā Armands Aukmanis.

Skaisti noformēts grāmatas vāks. Iekšā — bērnu dienu atmiņu gaišs un spilgts stāstī-jums. Rakstītājs ir apveltīts ar labām literā-rām dotībām. Grāmata veltīta mazmazmeiti-ņai Evijai Reķei un izdota 2007. gadā *A. Pelēča lasītavā*. Dundagas bibliotēkai autors grāma-tu ar ierakstu dāvinājis 2009. gadā.

Līdz šim par šo grāmatu neko nezināju. Tā ir tik interesanti uzrakstīta, ka izlasīju vienā paņēmienā! Arī lai drīzāk tiktu līdz beigu da-

ļā aprakstītajam autora Kaļķu skolas laikam. Šī skola ir arī manas bērnības Laimes zeme.

Armands Kurzemnieks vairāk raksta par kādreiz labi apdzīvoto Puišķalnciemu, jur-ģiem, savām mājasvietām un kaimiņiem. Bērnu dienu atmiņas sarakstītas ar lielu mī-lestību pret pagājušo. Autors meistarīgi attē-lojis ganiņa gaitas, draugus un notikumus. Grāmatā atrodami izjusti un skaisti dabas ap-raksti.

Tajā izlasīju Kaļķu skolai otrpus, uz Ģipkas pusi man maz zināmu māju vārdus. Pati nā-ku no ciema otra gala. Vidū ir daudzu ceļu un taciņu bērnu satikšanās vieta — Kaļķu skola. Autora aprakstītajā laikā tajā noteikti čaloja bērni, bija vairāk māju, vēl nebija biju-

Vasaras piedzīvojumā gar jūru

No 9. VII līdz 8. VIII kampaņas *Mana jūra* komanda aicināja doties ekspedīcijā gar Baltijas jūru.

Tās laikā notika zaļās nodarbības un pār-gājiena dalībnieki piekrastē lasīja atkritu-mus. Pārsvārā viņi nakšņoja teltīs. Maršruts veda no Papes līdz Ainažiem, tātad tas skāra arī mūsu novada jūras malu. Kampaņas *Mana jūra* komandu satiku *Ušos*, kur viņi gaidīja, kamēr izcepsies pašu gatavotie sklandraušī, un cerēja, ka tie būs tikpat gardi, kādi izdo-das Dženetai Marinskai. Tovakar priekšā vēl bija tikšanās ar lībiešu kultūrvēsturnieci Bai-bu Šuvčāni.

Kolkā kampaņas dalībnieku nebija daudz — ap četrpadsmit. Kādā vietā esot bijis vairāk nekā 25 ceļotāju. Pirmās divas dienas iztikuši bez elektrības, bet, kad atvests ģene-rators, visi ar saviem mobilajiem salīpuši riņ-ķī. Pavisam nesen viņus iepriecināja tikšanās ar kampaņas *Race for the Baltic* komandu — velosipēdistiem, kas no Zviedrijas līdz Dāni-jai devās apkārt Baltijas jūrai.

Ko ekspedīcijas dalībnieki pamanījuši vai uzzinājuši jūras krastā pie Mazirbes, Sauna-ga un Kolkas? Jūras piekraste mūspusē ir gluda, te var rīkot nūjošanas sacensības. Bai-

ba Prūse, viena no kampaņas rīkotājām, zi-nāja pat teikt, ka 28. IX paredzēts 1. Baltijas baso pēdu skrējienš, kas sāksies Mazirbē. Vai nu dabas pētnieka Viļņa Skujas lekcijas ie-spaidā, vai vienkārši tāpēc, ka sākusies Slīte-res nacionālā parka teritorija, viņi jūras krastā sākuši pamanīt dzīvnieku pēdas. Ta-gad pārgājiena dalībniekiem arī bija skaidrs, kur konkrēti atrodas Līvu valstība. Ar to vi-ņus iepazīstinājis Edgars Millers. Mazirbi kāds raksturoja kā ciematu ar mazpilsētas elpu, bet nostalgisku vietu. Arī būt Slīteres bākā bijis interesanti. Tiesa, bijis apmācies un tāpēc grūti saskatīt jūru. Vispirms bijusi redzama mežu jūra, tikai tad parādījusies īs-tā.

Un kā ar atkritumiem? Uzreiz varbūt tos nepamanīja, bet, ja uzkāpa virsū vai ar kāju īkšķiem pabakstīja, tad gan ieraudzīja. Gājie-nā līdz Kolkai bija atrasti 4 ledusskapji, 2 televizori, datora monitors, kā arī milzīgas virvju kaudzes. Daudz kas tiek izskalots, eks-pedīcijas dalībnieki bija atraduši lietuviešu, krievu, dāņu, zviedru un pat japāņu atkritu-

mus.

Mani interesēja, kāpēc šie cilvēki devušies ceļā. Viņi atzina, ka katram droši vien ir cits stāsts. Ar savējo padalījās Sintija Graudiņa-Bombiza un Vija Brikmane. Sintija sacīja, ka katram latvietim jūra ir kaut kas īpašs. Tā arī ir kampaņas *Mana jūra* ideja. Taču viņas pa-šas motivācija bija atgriezties pie saknēm, dziļāk sirdī ielaist dabu. Citādi, strādājot vi-des aizsardzības organizācijā, kur daudz lai-ka aizņem darbs ar dažādiem dokumentiem, pazūd skaidrība, kāpēc mēs esam un kāpēc to visu darām.

Vija Brikmane, vides izglītības skolotāja un mazpulku pulciņa vadītāja, atzinās, ka viņai sen bijusi vēlēšanās noiet gar jūras malu, bet nu šāda iespēja radusies. Viņa veiksmīgi bija mērojusi ceļu no Papes līdz Kolkai un ce-rēja tikt līdz galamērķim. Vija norādīja, ka tas ir pārbaudījums sev — veselu mēnesi iz-turēt bez pilsētas un burzmas. Būt dabā arī tad, kad līst un pūš stiprs vējš. Vija bija pa-manījusi, ka jūra un krasts dažādās vietās ir ļoti atšķirīgi. «Ja nezinātu, ka atrodos Latvi-jā, reizēm domātu, ka esmu citā zemē,» kon-statēja Vija. Jūras līcis ir kā kluss spogulis, bet te, kur atklātā jūra, ir piedzīvots liels vējš un diži viļņi. Sintija papildināja Vijas teikto, sacīdama, ka ejot dažbrīd pārņem pasaules malas sajūta — tu ej un šķiet, ka tikpat labi

vari būt Latvijā vai Taizemē, vai uz kādas sa-las. Tāda atklājēja sajūta. Viņa nebija iedo-mājusies, ka kaut ko tādu var piedzīvot tepat Latvijā. Vija savukārt sacīja, ka dažas dienas ejot, viņi nav satikuši nevienu cilvēku, paši arī izretojušies. Tad bijusi sajūta, ka esi viens pats un atrodies vai nu pamestā zemē, vai esi jaunatklājējs. Dalībnieki atzina, ka tas ir skaisti, bet arī skumji, jo kādreiz Mazirbes pusē dzīvojušas kādas 70 zvejnieku ģimenes un zvejniecība bijis dzīvesveids, kas tagad zudis.

Lai kampaņa notiktu, jāpateicas par atbal-stu biedrībai *Zaļā josta* un Ventspils pilsētas domei, visiem zaļo nodarbību vadītājiem, kā arī organizatoriem: Jānim Ulmem, Baibai Prūsei, Zanei Ruģēnai-Bojārei, Sintijai Grau-diņai-Bombizai, Agrim Bombizam un pārējai Vides izglītības fonda komandai! Paldies arī Mārtiņam Punduram un kampaņas *Mana jūra* brīvprātīgo komandai! Kā sacīja B. Prūse: «Tikai kopā ar viņiem ekspedīciju esam pa-darījuši par piedzīvojumu».

Kampaņa *Mana jūra* norisinājās projektā *Baltic Marine Litter* — *MARLIN*, ko realizē ar Centrālās Baltijas jūras reģiona *Interreg* IV A programmas finansiālo atbalstu. Projektu īsteno Vides izglītības fonds.

Diāna Siliņa

Minhauzens nemelo

Minhauzens otrreiz Dundagā

Pirmajās trīs augusta dienās Dundaga kļuva par mūsu valsts mednieku galvaspilsētu: viņi šeit svinēja 15. Latvijas mednieku festivālu *Minhauzens 2013*.

Kad visi bija nonākuši parkā, no pils puses ar lielgabalu izšāva pašu Minhauzenu Ivara Pugas personā, kurš, lidojot uz lodes, nonāca tieši siena kaudzē pie īpaši sagādātas skatuves, kur viņu sagaidīja Jakobīne fon Duntena, kas stipri līdzinājās Inesei Jānbergai. Festivālu atklāja G. Laicāns, uzrunas sacīja E. Švēde un A. Felts. Svinīgi svētku karogu mastā uzvilka A. Felts.

Pēc svinīgās daļas uztājās Jersikas orķestris. To gan vairāk klausījās dundadznieki, gandrīz visi mednieki bija pazuduši. Kā viens no skaistākajiem izņēmumiem bija mednieku kolektīvs *Gambija*, kurš ar savu komandas noformējumu un atraktivitāti gandrīz nedalīti iemantoja manas simpātijas. Viņi uzreiz bija pamanāmi gājienā gan ar savu vienādo tumšsarkano krāsas ietērpu, gan lielisko karogu. Koncerta laikā tie vienīgie brīvi visi kopā dejoja. Nezinu, kā šai komandai klājās sacensībās, bet, ja man būtu teikšana, noteikti viņiem piešķirtu kādu īpašu balvu par atraisītību un vienotību.

Mednieki bija sabraukuši no dažādām vietām. Vistālāko ceļu bija mērojis mednieku klubs *Mērdzene* no Kārsavas novada. Netrūka ne tuvāko kaimiņu, ne pašu novada mednieku. Diena noslēdzās ar balli, kurā spēlēja grupa *Jūrkant*.

Viskarstākā diena festivāla dalībniekiem bija sestdiena, kad notika sacensības un uzvarētāju apbalvošana. Otro vietu bija izcīnījis arī mednieku klubs *Dundaga*. Apsveicam! Labus panākumus guvusi mednieku biedrība *Kaļķi* — viņi 8. vietā. Vakarā gaidīja izklaidē — Nepieradinātā folka orķestra koncerts, balle kopā ar grupu *Kurzeme* un diskotēka jauniešiem.

Lai festivāls varētu godam notikt, bija jāiegulda liels darbs.

Stāsta Saimnieciskā dienesta vadītājs Andris Kojro: «Lielākais sagatavošanas darbs bija saistīts ar deju grīdu un daļēji arī estrādes veco grīdu. Jauno grīdu uztaisīja 2005. gadā uz iepriekšējo *Minhauzenu*. Tā bija jāatjauno. Aicinājam uzņēmumu *Formbetons*, kas grīdu laboja kādu mēnesi, jo remonts bija darbietilpīgs. Pasākuma laikā gan paaugstinājums muzikantiem neizturēja un ielūza, jo piektdienas naktī pārāk daudziem gribējās uz tā uzkāpt. Sestdien 3 stundas strādājām un visu salabojām.

Izmantojām mūsu 3 pārvietojamās un 30

- **Brīvkuģis Hieronīms Karls Frīdrihs fon Minhauzens un viņa Jakobīne.**
- **Pils terasē mednieku dāvanas pieņem barons fon Ostenzakens.**

Diānas Siliņas foto

Pasākums sākās 2. VIII vakarā pie *Krokodila*, kur pulcējās ap 60 mednieku kolektīvu, lai piedalītos gājienā un svētku atklāšanā pils parkā. Svinīgo uzrunu sacīja novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns, uzsvērdams, ka šī piemiņas vieta ir uzstādīta Arvīdam Blumentālam, vienīgajam latvietim krokodilu medniekam no Dundagas. Novada vadītājs un Raitis Bērziņš arī iepazīstināja klātesošos ar interesantiem faktiem no šī drošsirdīgā vīra dzīves. Pēc tam aiz *Minhauzena* karoga nesēja stājās a/s *Latvijas valsts meži* Ziemeļkurzemes mežsaimniecības izpilddirektors Aldis Felts, Latvijas mednieku asociācijas valdes priekšsēdētājs Elmārs Švēde un G. Laicāns, Talsu pūtēju orķestris un mednieku kolektīvi, lai dotos gājienā. Pūtējiem braši spēlējot, gājiens kā gara čūska izlocījās gar pienotavu un pils ziemeļrietumu sienu un terasi, kur iznāca neliela aizkavēšanās, jo katrs kolektīvs atstāja ciema kukuli baronam fon Ostenzakenam ar kundzi, kuru tēlos bija iejutušies Aigars Zadiņš un Inga Apškrūma. Te mednieku pārstāvis baudīja no pils vīns kausa.

iznomātās tualetes. Par izsūkšanu un aizvešanu gādāja SIA *Janvāri* un firma *Toi toi*, atkritumus izveda SIA *Eco Baltia vide*. Katrai dalībnieku nometnei izdeva maisus, mednieki salika atkritumus maisos, mēs tos savācām un nogādājam lielajā konteinerā parka malā. Pilni bija četri konteineri, tas ir tuvu 30 kubikmetriem. Pirmdien visus atkritumus izveda. Parkā atradās mūsu atkritumu konteineri, tos arī izvedām.

Vajadzēja karoga mastus, lai uzvilkto *Minhauzena* karogu un Dundagas pašvaldības jauno karogu. Iegādājāmies saliekamus mastus, lai pēc tam tos varētu izmantot arī citur. Izvietojām solus, tie mums arī bija no iepriekšējā *Minhauzena*. Paldies Jānim Cirvelim par atvēlēto dārziņu dušu kabīņu izvietošanai un SIA *Ziemeļkurzeme* par ūdens pieslēgšanu. Pietiekami daudzi tās arī izmantoja. Sagatavojām 1000 litru ūdens tvertnes ar krāniem, lai var nomazgāt rokas. Tās izvietojām uz lauka pie dalībnieku nometnes. Te palī-

- **Gājiena priekšgalā festivāla karogs.**

Laura Laicāna foto

dzēja Laimonis Kaudze, IU *Čupiņš*. Darījām arī dažādus palīgdarbus: izvietojām solus, laipas, plāvām zāli, tīrījām apkārtni. Pietiekami liels darbs bija uz Pils ielas grantētās daļas. Tur bija jārok grāvji un jāierīko caurtekas. To veica Atis Burnevics, SIA *Ilats*. B. Mani lielākie palīgi bija Jānis Kovaļčuks un Jevgēņijs Vilmanietis.

2005. gadā jau šāda mēroga pasākums bija, arī šogad dalībnieku skaits bija līdzīgs. Mums ir pieredze, kā organizēt šādu cilvēku daudzumu. Varam būt gatavi arī uz kaut ko lielāku. Dundagai noteikti kaut kas tāds ir vajadzīgs».

Kā pasākumu vērtē novada domes vadītājs?

G. Laicāns: «Pirmkārt, pateicība darba grupai: A. Feltam, pils komandai un Saimnieciskajam dienestam! Visi strādāja ļoti precīzi. Svētki bija izdevušies. Pats piedalījies un daudz runāju ar dundadzniekiem. Viņiem abi vakari bija liels piedzīvojums, jo vienlaicīgi apgrozījās 2000–3000 cilvēku un viss labi izdomāts. Lieliski, ka jauniešiem bija sarīkota telti diskotēka. Saistoša bija katapultā, ar kuru ikviens varēja uztrauties augstu gaisā. Gaisotne bija brīnišķīga, laiks bija ļoti labs. Ne notika arī nekādi negadījumi, kas var būt, ja sabrauc tādi ļaunu pulki.

Festivāls rādīja, ka vasarā Dundagā jāriko vismaz vieni lieli svētki, lai cilvēkus saliedētu. Gan *Minhauzens 2013*, gan Lībiešu svētki bija augstākais punkts vasaras pasākumos. Ar kultūras dzīvi pie mums viss ir kārtībā, vēl jādāmā, kā atrisināt mājokļa un nodarbinātības jautājumus, lai cilvēkus piesaistītu novadam».

Diāna Siliņa

Īsziņa

31. VII novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns bija uzaicinājis a/s *Citadeles banaka* Talsu filiāles pārvaldnieces pienākumu izpildītāju Inesi Puduli uz sarunu par iespēju Kolkā izvietot bankomātu. Kā ziņāms, tur pašlaik nav iespējas izņemt skaidru naudu. Visas pārējās bankas atteikušās bankomātu Kolkā uzstādīt.

Diāna Siliņa

Pēc novada vadītāja G. Laicāna norādījuma esam atjaunojuši ziņas par mūžībā aizgājušajiem novada iedzīvotājiem. Šajā numurā publicējam Dzimtsarakstu nodaļā reģistrētās miršanas laikā no 20.V. līdz 31.VII.

**Anastasija Mauriņa,
Gunārs Braunfelds, Auseklis Šleiners,
Mihails Koleba, Fricis Priekulis,
Jānis Tālvāldis Strazdiņš,
Miervaldis Burnevics, Guntars Sproģis,
Gunars Roberts Kviesis,
Mirdza Zvirgzdiņa, Anna Jordāne,
Marija Mika, Mirdza Geršmane,
Arvīds Derkevics, Lucija Mača,
Berta Zarāne, Jānis Bulmistrs**

«Dundadznleks» Nr. 14 (163) 2013. gada augusts.

Dundagas novada pašvaldības izdevums, iznāk divas reizes mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085**.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV-3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Inga Ralle, Diāna Siliņa, Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējama. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznleku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 400 eks. **Internetā:** www.dundaga.lv/avize